

1 אך מותרין לכתחילה לישא בערב הרגל, ואף שכל שבעת ימי
2 הנישואין יהיו ברגל. והבריייתא קשיא לכולהו – לכל הביאורים
3 שנאמרו בטעם המשנה באיסור לישא במועד, שהרי כל הטעמים
4 שייכים אף אם ישא בערב הרגל, שאף במועד עוסק בשמחת
5 אשתו, ומשום כך יטרח ברגל, ואף ישהה מלישא עד הרגל.
6 מתרצת הגמרא: לא קשיא, למאן דאמר שהטעם משום שמחה –
7 שאין מערבים שמחה בשמחה, או משום שיש לשמוח ברגל ולא
8 באשתו, כשנושא בערב הרגל אין איסור זה, כיון שעיקר שמחה חד
9 יומא הוא ביום הנישואין, אך בשאר הימים אין שמחה המגרעת
10 משמחת המועד. ולמאן דאמר משום טירחא, כשנושא בערב הרגל
11 אין לו טרחה ברגל, מפני שעיקר טירחא של נישואין חד יומא הוא.
12 ולמאן דאמר משום ביטול פריה ורביה, אין לחשוש לכך אלא אם
13 היה מותר ברגל לישא כל הרגל, אך כיון שלא הותר לו ברגל אלא
14 בערב הרגל, לחד יומא לא משהי איניש נפשיה – אין אדם משהה
15 עצמו כל השנה מלישא כדי לישא דווקא ביום אחד של ערב
16 הרגל, שמא יארע אונס שלא יוכל לישא בו ויהיה צריך להמתין
17 עד אחר הרגל.
18 מבררת הגמרא את מקור האיסור לערב שמחה בשמחה: ודאין
19 מערבין שמחה בשמחה, מנלן. משיבה הגמרא: מדכתוב (מלכים א' ח
20 טו) בחנוכת בית המקדש הראשון ויגעש שלמה בעת ההיא את הקג
21 וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים [לפני ה'
22 אלהינו] שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום, ושבעת הימים
23 הראשונים הם לחנוכת המקדש, ושבעה ימים לחג הסוכות.
24 מוכיחה הגמרא, ואם איתא – ואם הדין הוא דמערבין שמחה
25 בשמחה, מדוע חג ימים נוספים לחנוכת המקדש, איכע ליה
26 למיגמר – היה ממתין עד חג, ומיעבד שבעה להכא ולהכא –
27 ועושה בשבעת ימי החג משהה ושמחה שיעלו גם לחג וגם
28 לחנוכת המקדש, ולא יתבטלו ישראל ממלאכתם כל כך. ומכך
29 שלא עשה כן מוכח שאין מערבים שמחה בשמחה.
30 דוחה הגמרא את ההוכחה: ודלמא מיגמר לא נטרין – הרי יתכן
31 שלכתחילה אין ממתנים, והכא דאתרמי עבדין – אך אם עלתה
32 לו שמחתו ברגל עושה ואינו דוחה.
33 מיישבת הגמרא: אף אם אין להמתין, מכל מקום איכע ליה לשיורי
34 פורתא – היה לו לשייר סיום בנין הבית עד ערב הרגל, כדי
35 שתעלה לו שמחתו ברגל ויוכל לעשות שמחה אחת לשניהם,
36 אלא ודאי מוכח שאף אם עלתה שמחתו ברגל אינו מערב בה
37 שמחתו.
38 דוחה הגמרא: הרי יתכן ששלמה לא שייר בבנין המקדש כדי
39 שתעלה לו שמחת חנוכתו ברגל, משום דשיורי בגני בית המקדש
40 לא משיירין – אין משיירים בבנין המקדש, כיון שגנאי הוא שאין
41 המקדש מושלם, ולא כדי לא לערב השמחות.
42 מיישבת הגמרא: אין לומר כך, שאם כן איכע ליה לשיורי באמה
43 פליא עורב – היה לו לשייר עד ערב הרגל רק האמה האחרונה
44 שבגובה גג המקדש [שצר והולך בגובה עד שנהיה רוחבו אמה]
45 המכוסה במסמרים וברזל שלא ישבו שם עורבים, שאינה נחשבת
46 כחלק מבנין המקדש, ומכך שלא שיירה בכדי לסיים הבנין בערב
47 הרגל, מוכח שאף אם היה ממתין עד הרגל היה אסור לו לעשות
48 השמחה ברגל.
49 דוחה הגמרא: גם האמה פליא עורב צורך בגני הפית הוא כיון
50 שמשלימה גובהו, ואין לשייר בנייתה, ולכן לא המתין לערב
51 הרגל, ולא משום שלא רצה לערב שמחת חנוכת הבית בשמחת
52 הרגל.
53 לכן מבארת הגמרא מקור שונה לאיסור לערב שמחה בשמחה:
54 אלא למדים זאת מדמיתר קרא – מייתור הפסוק, מקדי [הרי'
55 כתיב בו מיד לאחר מכן שחגו ארבעה עשר יום, ואם כן 'שבעת
56 ימים ושבעת ימים' שנאמר בו קודם למה לי, שמע מינה שבא לומר
57 דהני – שבעת ימי חנוכת המקדש שמחו בהם לחוד, והני – שבעת
58 ימי חג הסוכות שמחו בהם לחוד, ואין לערב שמחתם יחד.
59 דבר נוסף שהיה בחנוכת מקדש ראשון: אמר רבי פנח אמר רבי

60 יתכן, באותה שנה לא עשו ישראל את יום הכפורים, ששבעה ימים
61 קודם חג הסוכות עשו משתה. והיו דואגים ואומרים, שמא נתחייבו
62 שזנאיין של ישראל [ישראל בלשון סגי נהור] פליה – עונש מיתה
63 לכל העם על כך, שהרי מי שלא התענה ביום הכפורים חייב כרת.
64 יצתה בת קול ואמרה להם, פולגם מוזמנין לחיי העולם הבא, כיון
65 שהתכוונתם למצוה.
66 מבארת הגמרא: מאי דרש מתחילה שלא התענו, אמרו קל וחומר,
67 ומה בחנוכת המשכן הקל שאין קדושתו קדושת עולם אלא
68 ארבעים שנה שהיו במדבר, ואחריו מאוחר יותר נבנה המקדש,
69 ואף על פי כן קרבן יחיד של נשיאים שהקריבו אז (במדבר יא) דוחה
70 שבת דהיא איסור קבילה החמורה מכתת, מקדש דקדושתו חמורה
71 שקדושת עולם היא ואין אחריו מקום קדוש אחר, וקרבן צבור
72 הקריבו כל ישראל בחנוכת המקדש, ויום הכפורים היה, שהוא קל
73 משבת דעניוש פרת העושה מלאכה והאוכל בו, לא כל שכן שידחה
74 אותו קרבן הציבור.
75 מקשה הגמרא: אלא לפי זה אמאי היו דואגים. מתרצת הגמרא:
76 כיון שיש להפריך טעם זה, שכן היום בחנוכת המשכן צורך גבוה
77 דהיינו הקרבת קרבן דחה השבת, אולם הכא בחנוכת המקדש עשו
78 צורך דריוש שהוא משתה ביום הכפורים, ולכן דאגו.
79 שואלת הגמרא: הכא נמי במקדש מדוע באמת אכלו ביום
80 הכפורים, מיעבד לעבדו – שיקריבו הקרבנות ומיכל לא יכלו ולא
81 לישתו. משיבה הגמרא: הקרבת הקרבנות עשתה אותו זמן שמחה,
82 ואין שמחה בלא אכילה ושתיה.
83 מבררת הגמרא: ומשכן דרתי שבת בקרבנות הנשיאים מנלן,
84 אילימא מדכתוב (שם יב) ויהי המקריב ביום הראשון וגו', ועוד
85 נאמר (שם יח) וביום השביעי, ושביעי היינו שבת, יש לדחות דלמא
86 'שביעי' היינו להקרבת הקרבנות, אך בשבת יתכן שלא הקריבו.
87 משיבה הגמרא: אמר רב נתנן בר יצחק, מוכח כן ממה דאמר קרא
88 (שם יב) ביום עשתי עשר יום, ותיבת 'יום' השניה מיותרת, ובאה
89 ללמד, מה יום פולו רצוף שאין הפסק בשעותיו, אף עשתי עשר יום
90 של הקרבת הקרבנות פולו רצופין בקרבנות יום אחר יום, וודאי
91 שהמקריב ביום השביעי הקריב בשבת.
92 דוחה הגמרא: ודלמא הקריבום רצופים רק בימים הראויין לקרבן
93 יחיד ולא בשבת שאינה ראויה לכך.
94 מביאה הגמרא דרשה נוספת: כתיב קרא אחרניא (שם יב) ביום
95 שנים עשר יום וגו', ויש לדרוש מיתור 'יום', מה יום פולו רצוף, אף
96 שנים עשר יום פולו רצופין. מקשה הגמרא: ודלמא הכא נמי
97 הקריבום בימים הראויין להקרבת קרבן יחיד ולא בשבת. מתרצת
98 הגמרא: אם כן תרי קרא לרצופים למה לי, אלא ודאי ללמד
99 שהקריבום רצופים ממש, ואף בשבת.
100 הגמרא חוזרת לאכילה ביום הכפורים בחנוכת המקדש. מבררת
101 הגמרא: ומקדש דדוחה יום הכפורים – שאכלו בו בחנוכת המקדש
102 מנלן, אילימא מדכתוב בזה (מלכים א' ח טו) ארבעה עשר יום, והיינו
103 רצופים, יש לדחות ודלמא רק ימים הראויין למשתה היו רצופים,
104 ולא יום הכפורים. משיבה הגמרא: נמר – למדים זאת בגזירה שוה
105 'יום יום' מהתם – מחנוכת המשכן, ששם נאמר 'ביום הראשון'
106 ויביום השביעי, וכאן נאמר 'ארבעה עשר יום', ובחנוכת המשכן
107 הקריבו בלא הפסק ואף בשבת כמבואר לעיל, ולמדים מזה אף
108 לחנוכת המקדש.
109 הגמרא דנה בהמשך המאמר לעיל: יצתה בת קול ואמרה להם
110 פולגם מוזמנין לחיי העולם הבא. מבררת הגמרא: ומנלן דאחיל להו
111 – שאכן נמחל להם על האכילה ביום הכפורים. משיבה הגמרא:
112 דהני תחילתא, נאמר לאחר חנוכת המקדש (שם ח טו) ביום השמיני
113 שלח את העם ויכרכו את המלך וילכו לאחלהם ושמחים ומזבי לב
114 על כל המוכה אשר עשה ה' לךוד עבדו ולישראל עמו. ודורשים
115 שלאחלהם' דהיינו נשיהם, ומלמד שהלכו ומצאו נשיהם פתחה
116 שאינן נדות. ו'שמחים' היינו שנהנו מזיו השכינה כשירדה האש על
117 המזבחה. ו'מזבי לב' היינו שכל אחד ואחד נתעפרה אשתו כן וכך.
118 ועל כל המוכה' מלמד שיצתה בת קול ואמרה להם פולגם מוזמנין

59 ועל ידי זה יתקיים בהם הנאמר בפסוק השני ולא יבושו, שלא
60 יתביישו מאחרים.
61 שנינו במשנה: ועושה אשה תכשיטיה במועד.
62 תנו רבנן, אלו הן תכשיטי נשים המותרים במועד, פוחלת – צובעת
63 בכחול סביב עיניה ליפותן, ופוקסת – מחלקת שיערה לכאן ולכאן,
64 ומעבירה (סרק) [שרק] – סם אדום על פניה שתראה אדומה. ואיכא
65 דאמרי, מעברת (סרק) [ספין] על פניה של מטה להעביר השיער.
66 מביאה הגמרא מעשה: דביתיהו [אשתו] דרב חסדא מקשטא
67 במועד בתכשיטים המותרים באנפי [בפני] בלתי, כלומר שכבר
68 לא היתה צעירה. ותיב רב הונא פר חנינא קמיה דרב חסדא, ותיב
69 רב הונא וקאמר, לא שנו שמוטר להתקשט במועד אלא ללדה
70 [צעירה], שדרכה בכך ושמחה הוא לה. אכל לזקנה לא, ומדוע
71 התרת זאת לאשתך.
72 אמר ליה רב חסדא, האלהים [לשון שבעה] שאפילו אמך הזקנה
73 ואפילו אימא דאימך הזקנה יותר, ואפילו זקנה מופלגת העומדת על
74 פתח קברה, מותרות להתקשט במועד, שמשמח אף אותן, דאמרי
75 אינשי בדרך משל, פת שיתין [שישים] נחשבת כבת שית [שש]
76 לכך דלקל מכלא רחמא – שרצות לשמוע קול קשקוש זוג, כלומר
77 קול כלי הזמר. וכך גם בקישוט בתכשיטים, בת שישים מתקשטת
78 ושמחה בכך כבת שש.
79 שנינו במשנה: רבי יהודה אומר, לא תסוד בסיד מפני שניוול הוא
80 לה.
81 הגמרא מביאה ברייתא המוסיפה בדברי רבי יהודה: תניא, רבי
82 יהודה אומר, אשה לא תסוד במועד, אף שלאחר שתקלוף הסיד
83 יבהיק בשרה ותשמח, מפני שעתה ניוול [גנאי] הוא לה ומצטערת
84 בכך. ומודה רבי יהודה בסיד שיכולה לקפלו [לקלפו] במועד,
85 שפופלתו [מושחתו] במועד, שאף על פי שפצירה [מצטערת] היא
86 עכשיו, שמתה היא במועד לאחר זמן כשמקלפת הסיד, ששערה
87 נושר ובשרה מתעדר.
88 מקשה הגמרא: ומי אית ליה לרבי יהודה האי סכרא שהולכים אחר
89 השמחה שלאחר זמן, והתנן במשנה (ע"ז ב.) רבי יהודה אומר,
90 נפרעין מן חוב שלשה ימים קודם יום חגם, מפני שפציר [מצטער]
91 בפרעון חובו, ולא יודה לעבודה זרה. אמרו לו חכמים לרבי יהודה,
92 אף על פי שפציר עכשיו בשעת הפרעון, שמת הוא לאחר זמן כלומר
93 לאחר הפרעון שנפטר מהחוב, ויודה על כך לעבודה זרה. ומוכח
94 שרבי יהודה סבר שהדין הוא לפי המציאות עתה שמצטער, ולא
95 לפי השמחה שלאחר זמן, ושלא כדבריו בברייתא.
96 מתרצת הגמרא: אמר רב נחמן פר יצחק, הנה להלכות מועד שלא
97 לדמות להן הלכה אחרת, דכולהו מצר עכשיו ושמת לאחר זמן
98 נינהו – שדרך כל הדברים המותרים במועד כגון אפייה ובישול,
99 שבתחילה מצטער בעשייתם, ומותר כיון שאחר כך שמח בהם
100 במועד.
101 תירוץ אחר: רבינא אומר, ההיתר בנכרי הוא משום שפותי לענין
102 פרעון לעולם מצר ולא רק עתה אלא אף לאחר זמן, שתמיד נזכר
103 שהוציאו ממנו ממון ולא הצליח להשתמט, אך אם יש שמחה
104 לאחר זמן מותר.
105 הגמרא מבארת לאיזה צורך היו טופלות בשרן בסיד: אמר רב
106 יהודה, גנות ישראל שהגיעו לפירקן – שצמחו להן שערות למטה,
107 ולא הגיעו ל"ב שנים, ומתביישות בכך, העניות טופלות [מושחתות]
108 אותן בסיד להסירן, והעשירות טופלות אותן בסולת, וכנות מלכים
109 בשמן המור, שנאמר (אסתר ב' יב) 'ששה חדשים בשמן המור'. מבארת
110 הגמרא: מאי שמן המור. רב הונא פר חייא אומר, סמכת – שמן
111 אפרסמון. רב ירמיה פר אמי אומר, שמן זית שלא הביא [בישול]
112 שלישי, שהוא בוטר ויש בו כח להשיר השיער.
113 ברייתא בענין שמן שלא הביא שלישי: תניא רבי יהודה אומר, שמן
114 אנפיקינן שאין להביאו למנחות (מנחות פה) הוא שמן זית שלא הביא
115 שלישי. ולמה סבין אותן, שמשיר את השער ומעדר – מצהיב [מאיר]
116 את הפשר.

1 כאן במצוה שנקרתה לידו שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים, שאין
2 להניחה כדי לעשות מצוה גדולה יותר, שאין מעבירים על
3 המצוות.
4 ממשיכה הגמרא במעשה: הדר יתבי וקא מפעי להו – שוב ישבו
5 והקשו עוד. בתיב (משל ג' טו) 'קרה היא מפנינים וכל הפציר לא ישוו
6 בה', ומשמע שרק 'הפציר' אינם שווים לתורה ולא יבטלה לעסוק
7 בהם, הא הפציר שמים דהיינו שאר מצוות ישוו בה, ויתבטל מן
8 התורה לעסוק במצוה הבאה לידו, ובתיב (שם ח' יא) 'כל הפציר לא
9 ישוו בה', ומשמע דאפילו הפציר שמים לא ישוו בה – בתורה, ואין
10 לבטלה מחמת מצוה אחרת.
11 ואף בזה יישבו: כאן – בפסוק השני מדובר במצוה שנקרתה לידו
12 שאפשר לעשותה על ידי אחרים, שאם לא יעשנה לא תבטל,
13 שיעסוק בתורה, כאן – בפסוק הראשון מדובר במצוה שאי אפשר
14 לעשותה על ידי אחרים, שיתבטל מתורה ויעשה המצוה [א].
15 לאור מכן אמרו ליה מאי בעית קבא – שאלוהו מה רצונך כאן.
16 אמר להו, דאמר לי אבא, זיל גביהו דליברכוך – לך אליהם
17 שיברכוך.
18 ברכוהו בלשון משל: אמרו ליה, יהא רעוא – יהי רצון, דתורע ולא
19 תהוצד – שתורע ולא תקצור, תעיל ולא תיפוק – תביא סחורה ולא
20 תצליח למכרה, תיפוק ולא תעיל – תוציא כסף על סחורה במקום
21 אחר ולא תצליח להביאה למקומך למכרה, ליחרוב ביתך וליתוב
22 אושפיזך – יחרב ביתך ואורחך יגור בו במקומך, לבלבל פתוךך –
23 שולחך יהיה מבולבל, ולא תחוי שתא חדתא – ולא תראה שנה
24 חדשה.
25 רבי אלעזר הבין שקיללוהו, ולכן פי אתא – כששב לגבי אבוק אמר
26 ליה, לא מפעיא דברוכי לא בירכן אכל צעורי צעורן – לא רק שלא
27 ברכוני אלא אף צערוני. אמר ליה אביו, מאי אמרו לך, אמר לו,
28 הכי ודכי אמרו לי כמובא לעיל. אמר ליה, הנה פולחן ברביתא נינהו
29 – כל אלו ברכות הם.
30 ופיר לו אביו: מה שאמרו תורע ולא תהוצד, כוונתם שתוליד בנים
31 ולא ימותו בחיך. ומה שאמרו תעיל ולא תיפוק, כוונתם דתעיל
32 פלחא – תכניס כלותיך אחר בעליהן לביתך, ולא לימותו בנה
33 דליפקון – ולא ימותו בניך שבכך יצאו כלותיך מביתך [ב]. ומה
34 שאמרו תיפוק ולא תעיל, היינו תוליד בנתא [בנות] ותוציאן
35 מביתך ותשיאן לבעליהן, ולא ימותו גובריהו וליהדרו לותיך – ולא
36 ימותו בעליהן שיחזרו לביתך. ומה שאמרו ליחרוב ביתך וליתוב
37 אושפיזך, כוונתם דהאי עלמא אושפיזך – העולם הזה נחשב
38 אכסניה, ותיא עלמא ביתא – והקבר נחשב בית קבוע, דכתיב
39 (תהלים מט יב) 'קרבם פתימו לעולם, ודורשים אל תקרי קרבם' אלא
40 'קרבם' שהוא בית הרשעים לעולם, ובירכוך שלא תמות, ויהיה
41 ביתך הקבוע שהוא קברך חרב [שומם], ותשב באכסנייתך שהיא
42 העולם הזה. ומה שאמרו לבלבל פתוךך, כוונתם בנני ונתא –
43 בבנים ובנות, שיבלבלו השולחן. ומה שאמרו ולא תחוי שתא
44 חדתא, כוונתם דלא תמות אנתך [אשתך], ולא תנסב אינתתא
45 אחריתי – ולא תשא אשה אחרת שנקראת בתורה (דברים כד ה')
46 'חדשה'.
47 מעשה גוסף בעין המעשה הקודם: רבי שמעון בן הלפתא אפטר
48 מיניה דרב – נפטר לשלום מרב, ולאחר מכן אמר ליה רב (אבוק)
49 [לבריה] – לבנו, זיל לגביה דליברכוך – לך אליו שיברכוך. אמר ליה
50 – בירכו, יהא רעוא – יהי רצון דלא תבייש אחרים ולא תתבייש על
51 ידי אחרים. אתא בנו של רב גבי אבוק, אמר ליה אביו, מאי אמר
52 לך. אמר ליה, מילין בעלמא – סתם דברי ברכה הוא דאמר לי, ולא
53 ברכה מיוחדת, ושח לו הברכה. אמר ליה רב לבנו, ברכוך ברביתא
54 דברכן קודשא בריך הוא לישראל ונתא בה – ברכה מיוחדת שברוך
55 הקדוש ברוך הוא לישראל ושנה בה, דכתיב (יואל ב' כ) 'ואכלתם
56 אכול ושכבוע והללתם וגו' ולא יבשו עמי לעולם, ובפסוק אחריו (שם
57 ב' כז) נאמר 'ודעתם כי בקרב ישראל אני וגו' ולא יבשו עמי לעולם,
58 וכוונת ברכה זו, שבתחילה אמר 'ולא יבושו' שלא יביישו אחרים,

שבת פרשת יתרו, כ"ף שבט, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 רבתינו ז"ל⁵³ כולו כל המשניות, היינו כל התורה אליבא דרבי ועד שהשכל טוען שזהו הפך השכל (שהרי זו הטענה והתמיהה

2 עקיבא, מתאימים לשיטתו, הינו

3 שרבי עקיבא הוא מקור ז"ל⁵³ כולו אליבא דרבי עקיבא, הינו שרבי

4 תורה שבועל-פה, שעקרה עקיבא הוא מקור תורה שבועל-פה, שעקרה

5 הבנה והשגה. ואילו בענין הבנה והשגה. ואילו בענין

6 ד"שתוק, כך עלה ד"שתוק, כך עלה

7 במחשבה היינו שהדבר לא בא מקום בשכל, בא

8 בשום אופן בהתלבשות בשכל, בשום אופן בהתלבשות בשכל,

9 מתבטא הרצון הפשוט שאין השכל ("זו תורה וזה שכל") והינו שגם

10 לו מקום בשכל ואין אפשרות בהבנה והשגה בלימוד תורה שבועל-פה צריך

11 שהשכל האנושי יקלוט ויתפוס אותו, להמשיך בחינת הרצון הפשוט שלמעלה

9 מטעם-ודעת.

המשך ביאור למס' מועד קטן ליום שישי עמ' א

1 לחיי העולם הבא, ונמחל להם על שאכלו ביום הכפורים.

2 הגמרא מבארת את המשך הפסוק: 'אשר עשה ה' לך דוד עבדו

3 ולישראל עמו'. מבררת הגמרא: בשלמא הטובה 'לישראל עמו' היינו

4 כמבואר דאחיל להו עון יום הכפורים, אלא הטובה 'לך דוד עבדו' מאי

5 היא. משיבה הגמרא: אמר רב יהודה אמר רב, בשעה שביקש שלמה

6 להכניס הארון למקדש לאחר גמור בנייתו, דבקו שערים של קודש

7 הקדשים זה לזה, ולא היה יכול להכניסו. אמר שלמה עשרים

8 וארבע רגלות - לשונות תפילה הנזכרים בפרשת חנוכת המקדש

9 (שם ח יב-גד), ולא נענה. ופתח עוד ואמר 'שאו שערים ראשיכם וגו'

10 והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד' (תהלים כד ז), כלומר היפתחו

11 שיכנס הארון, ולא נענה. ורק ביון שאמר 'ה' אלהים אל תשב פני

12 משיחך וזכה לחדשך' (דברי הימים ב' ו מ), מיד נענה ונפתחו

13 השערים. באותה שעה שראו זאת כולם, נהפכו פני שונאי דוד

14 לשחורים בשולי [תחתית] קדירה, וידעו הכל שמחל לו הקדוש

15 ברוך הוא על אותו עון של בת שבע.

16 אגב הלימוד מן הפסוק 'וביום השמיני', מביאה הגמרא מעשה שבו

17 מוזכר פסוק זה: רבי יונתן בן עסקי ורבי יהודה בן גרים תנו פרשת

18 [מסכת] נדרים בני רבי שמעון בן יוחי. איפשר מיניה באורחא -

19 נפטרו ממנו לשלום בלילה ונשארו ללון בעיר, לצפרא הדור וקא

20 מפטרי מיניה - בבוקר חזרו ונפטרו ממנו לשלום, אמר להו, ולא

21 איפשריתו מיני באורחא - וכי לא נפטרם ממני כבר בלילה. אמרו

22 ליה, למדתנו רבינו, תלמיד שנפטר מרבו לשלום ולן לבסוף באותה

23 העיר, צריך ליפטר ממנו שוב פעם אחרת, שנאמר (מלכים א' ח טו)

24 'ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך' וגו', וכתוב (דברי הימים

25 ב' ט) 'וביום עשרים ושלשה להודש השביעי שלח את העם' וגו', וכיון

26 שנפטרו ממנו ביום השמיני שהוא כ"ב לחודש מדוע נפטרו שוב

27 בכ"ג לחודש, אלא מכאן נלמד לתלמיד הנפטר מרבו ולן באותה

28 העיר, שצריך ליפטר ממנו פעם אחרת.

29 המשך המעשה: לאחר שנפטרו ממנו והלכו, אמר ליה רבי שמעון

30 בן יוחאי לבריה רבי אלעזר, בני אדם הללו אנשים של צורה -

31 חכמים הם, ויל גביהון דליברכות - לך אצלם לשמשם אולי

32 יברכוך. אול אשפחניהו דקא רמו קראי אהרדי - הלך ומצאם

33 מקשים סתירת פסוקים, כתיב (משלי ד כו) 'פלא מעגל הגלף וכל

34 דרכיך יבנו', ומשמע שיש לעיין במצוות שנקרו לו איזו גדולה

35 ואיזו קטנה ולעשות הגדולה, וכתוב (שם ה) 'ארח תיים פן תפלא',

36 ומשמע שלא תעיין בכך אלא כל מצוה הבאה לידך עשה. ותירצו,

37 לא קשיא, כאן במצוה קטנה שאפשר לעשותה על ידי אחרים ולא

38 תתבטל, יניחה ויעשה הגדולה,

המשך ביאור למס' מועד קטן ליום שישי עמ' ב

1 מביאה הגמרא מעשה: רב ביבי הוה ליה ברתא ו-בתו, ומפלה גופה

2 בסיד אבר אבר, כלומר כל יום אבר אחר, ונתייפתה כל כך ששקל

3 פה מבעלה ארבע מאה זוזי. והוה ההוא בותי בשכבותיה - היה לו

4 שכן נכרי דהוה ליה ברתא, וכשראה זאת מפלה אף הוא בסיד בחד

5 זמנא - בפעם אחת, ושרפה הסייד ומתה. אמר הנכרי, קמלא ביבי

6 לברתי - הרג ביבי את בתי, שממנו למדתי לטפול. אמר רב נחמן,

7 רב ביבי דשתי שיכרא - שרגיל לשתות שכר המגדל שיער ומעבה

8 הבשר, בעיין בנתיה מפלא - צריכות בנותיו לטפול שערן ולעדן

9 בשרן בסיד, אך אנו דלא שתינו שיכרא - אנו שאיננו שותים שכר,

10 לא בעיין בנתין מפלא - אין בנותינו צריכות לטפול שערן ובשרן,

11 שאין עליהן שיער ובשרן מעודן.